

Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarz-Schillinga: "Preduzeća otvaraju nova radna mjesta"

Sljedećeg četvrtka ću se tokom poslijepodneva u Općinskom sudu u Sarajevu pridružiti trojici premijera i britanskom ambasadoru, gdje će predsjednik Suda formalno prezentirati novi sistem registracije preduzeća u Bosni i Hercegovini.

Na izradi sistema se dugo radilo, sam Projekat je trajao nekoliko godina, no trebao bi dati prve rezultate u vrlo kratkom roku. Uбудuće će biti potrebno samo pet dana da se bilo gdje u Bosni i Hercegovini registriira preduzeće. Do sada, u zavisnosti od dijela zemlje, i u zavisnosti od vaše sposobnosti da završite kompleksnu proceduru oko prikupljanja potrebne dokumentacije, ovaj proces je mogao trajati i do devet mjeseci.

Radikalna i sveobuhvatna reforma sistema registracije preduzeća koju finansira Odjel za međunarodni razvoj Velike Britanije je važna i to prije svega jer preduzeća otvaraju nova radna mjesta. Čim potrebne izmjene i dopune budu objavljene u «Službenim novinama Federacije BiH» i «Službenom glasniku Republike Srpske», u Bosni i Hercegovini će biti jednostavnije osnovati preduzeće i, prema tome, osigurati nova radna mjesta.

Kao i u slučaju uspješne reforme sistema indirektnog oporezivanja (sredstva koja su sada na raspolaganju za pružanje usluge građanima, a radi se o sredstvima koja za vrijeme postojanja ranijeg sistema oporezivanja nisu bila uplaćivana ili su, što je još gore, završavala u rukama kriminalaca, u 2007. godini i dalje su 25% veća od iznosa sredstava koja su bila na raspolaganju prije uvođenja PDV-a) uvođenje efikasnog, pravičnog i jasnog sistema registracije preduzeća predstavljalo je tehnički i politički izazov.

Novi sistem obuhvata i kreiranje kompjuterske mreže za cijelu Bosnu i Hercegovinu koja je dovoljno sofisticirana da može održavati bazu podataka svih registriranih preduzeća u Bosni i Hercegovini, u kojoj su unešeni podaci odmah dostupni (*real-time*). To je bio ogroman tehnički poduhvat koji je uspješno završen. Na osnovu toga, od sljedeće sedmice će svaki građanin imati pristup ključnim informacijama o svakom preduzeću, kao što su informacije o kapitalu preduzeća, broju zaposlenih i prirodi posla kojim se bave, kao i imena i adrese rukovodećih ljudi preduzeća.

Ovim se uvodi do sada nezabilježen nivo transparentnosti u poslovnom sektoru u Bosni i Hercegovini. Svi znamo da je osnovno pravilo poslovanja znati s kim posluješ. Banke takođe žele znati ove informacije kako bi mogle odlučiti o tome hoće li preduzeću dati zajmove i kredite. Druga preduzeća takođe žele znati ove informacije kako bi mogle odlučiti da li je pametno poslovati s nekim preduzećem. Potrošači takođe žele znati ove informacije tako da, u slučaju da preduzeće ne pruži odgovarajući kvalitet za plaćeni proizvod ili uslugu, potrošač jasno zna ko je za to odgovoran i gdje može kontaktirati preduzeće. Novim sistemom će se spriječiti situacija da preduzeća koja rade s fiktivne adrese jednostavno nestanu kada stvari krenu pogrešnim smjerom. Na ovaj način kriminalci neće moći tako jednostavno koristiti preduzeća za pranje novca, a za preduzeća koja posluju koristeći se nepoštenim metodama postati će nemoguće da prezentiraju lažne tvrdnje o radu preduzeća, njegovim zaposlenicima ili sredstvima.

Ovo je praktična reforma čiji je cilj osigurati efikasniji poslovni sektor u Bosni i Hercegovini, a efikasnija poslovna klima podstiče otvaranje novih radnih mjesta dok veća stopa zapošljavanja znači bolji životni standard.

Zadržavanje jasne slike, tokom cijelog procesa, svih pozitivnih efekata uvođenja novog sistema je bio politički izazov ove reforme. Tokom prethodnih nekoliko godina registracija preduzeća nije bila naročito prisutna u političkoj debati, iako je možda trebala biti. Ova reforma se tiče novih radnih mjesta, kao što je to slučaj i s nekim drugim ključnim ekonomskim reformama čiji krajnji rezultati vrlo često ostaju neopaženi u gorkoj političkoj raspravi o prvim koracima koje je potrebno poduzeti.

Novi sistem registracije preduzeća u Bosni i Hercegovini će imati pozitivne rezultate za preduzeća i potrošače od samog početka njegovog funkcioniranja. Njime se uvodi novi nivo transparentnosti i efikasnosti u cijelokupni poslovni sektor i sada je važno da ulagači, banke, potrošači i preduzeća iskoriste nove šanse koje im ovaj sistem pruža. Sada je zadatak da ova nova transparentnost što prije bude iskorištena za otvaranje novih preduzeća, za novo poduzetništvo i nova radna mjesta.

Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini.